

КНИГА ПАМ'ЯТІ

Герої Менищину

ЗАГИБЛИМ ГЕРОЯМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ

- Неси снаряди!
- Чекай.
- Та що чекай?
- Я попрощаюся...
- Друже, все добре буде. Переможемо.

Але він відчував щось недобре. Не спав цілу ніч, хоча й була можливість. Заходить сонце. Тривожне відчуття крає душу. Хлопець не міг зателефонувати мамі. Із кожним вибухом здригалося серце. Пронизливий крик. Постріл і черги з автоматів. Снаряди летять до бліндажу. Все це вкотре як у сні. Не віриться, що це відбувається насправді. Полетіли уламки. Біль. А він все ще не вірить. Не може бути.

– Мамо, пробач! – промайнуло в голові.

У ту ніч і мати не могла заснути. Усе думки тривожні лізли в голову. Вона хвилювалася і плакала. Пригортала до себе і цілувала його кофтинку. Єдиний син. Дзвінок...

- Синку! Синку! Де ти? Що з тобою?
- Мамо ... мені болить.

А далі нещадні, байдужі гудки розривали міцно стиснуту руку... Вона щипала себе до потемніння в очах. А, мо, наснилось?

Гамениця Анна,
учениця школи ім. Т.Г. Шевченка

**Бурлак
Микола Михайлович**
(09.04.1987 – 19.07.2014)

Народився 9 квітня 1987 року у селі Стольне Менського району Чернігівської області.

Хлопець відвідував дитячий садочок «Сонечко». А з 1993 року, коли виповнилось 6 років, переступив поріг Стольненської школи. Цікавився історією, правознавством, гарно малював.

Закінчив Чернігівський учбово-курсний комбінат корпорації «Укрбуд».

З квітня 2005 по травень 2006 року проходив строкову військову службу у Збройних Силах України. З квітня 2008 по квітень 2011 року проходив військову службу за контрактом у смт. Гончарівське Чернігівського району за військовою спеціальністю «механік-водій».

З травня 2013 по липень 2014 року проходив службу за контрактом у 13-у батальйоні 95-ї окремої аеромобільної бригади у Житомирі.

З 4 червня 2014 року брав участь в антитерористичній операції в Донецькій області. У складі десантної групи був завжди на передовій: спочатку Херсонська область (на кордоні з Кримом), Сєвєродонецьк у Луганській області, потім Лисичанськ.

Загинув 19 липня 2014 року в бою у складі штурмової групи по знищенню бойовиків у районі міста Лисичанськ.

Похований 27 липня 2014 року у селі Стольне Менського району Чернігівської області.

Указом Президента України №873/2014 від 14 листопада 2014 року, «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

***

Спогади однокласника Резника Миколи

Дорога до моєї рідної домівки пролягає через селище Стольне, те місце, де я провів не один день моїх шкільних років, місце, про яке у мене в пам'яті закарбувалося багато гарних спогадів. Один з них – пам'ять про мого шкільного друга Колю, доброго співрозмовника та просто хорошу людину. З ним було завжди цікаво, він ніколи не давав можливості сумувати, завжди міг розвеселити, коли було «не дуже» на душі. Ми часто з ним проводили час вечорами в самотійно обладнаному спортзалі, який був на другому поверсі будівлі мого дядечка, у якого я мешкав, коли ходив до школи.

Піднімаючи важку штангу, та, роблячи останній жим, я не боявся його робити, бо поруч був товариш, який казав: «Давай, Калян, ще раз, ти зможеш». Це була добра підтримка, яка додавала запалу.

Інколи ходили відпочивати до селищного Будинку культури на дискотеку, де Коля міг показати себе вправним хлопцем.

В душі залишилися тільки гарні думки та спогади.

P.S. Я завжди буду пам'ятати тебе, Друже!!!

Спогади однокласниці Полової Юлії

Завжди стриманий і справедливий, веселий та водночас серйозний, надійний товариш, з яким, як кажуть, «і в вогонь, і в воду». Таким був мій однокласник Бурлак Микола.

Був... Скільки горя, сліз, печалі та розпачу в цьому коротенькому слові. Тільки зараз я розумію, що цілих одинадцять років поряд зі мною був захисник Вітчизни, Герой України і просто справжній чоловік. До речі, ще в далекому дитинстві він неодноразово проявляв свою мужність та вольовий характер. Пригадується, як Микола завжди захищав дівчаток та вів себе як справжній джентльмен. Бувало, це виглядало трішки кумедно, але ми не один раз приводили Колю в приклад іншим хлопцям із нашого класу.

Він ніколи не був у центрі уваги, не входив у нашу компанію. У силу своєї добродушності та людяності він ніколи на нас не ображався, якщо ми інколи дозволяли собі посміятися над його жартами. Із всяких курйозних ситуацій виходив із гідно піднятою головою, наче ще тоді, 12 років тому, намагався сказати, що в нашій пам'яті та серцях залишить теплий спогад про себе, а в історії нашої країни його прізвище викарбується золотими літерами.

Спогади тітки Євдокії Іванівни Шевченко

Недавно я поралась по господарству. Вийшла моя донька з хати і каже: «Мамо, вас до телефону запрошує мій класний керівник». Після випускного вечора пройшло 12 років, тому я здивувалась. Зайшла в хату, взяла слухавку і запитую: «Що трапилось?» Надія Петрівна Федоряк (класний керівник моєї дочки, яка навчалась разом з моїм рідним племінником Колею) попросила написати спогад.

За одну мить у мене перед очима промайнуло все його коротке життя.

Микола Бурлак народився 9 квітня 1987 року. Здається зовсім недавно вони йшли до 1 класу, аж ось... і випускники.

Після школи пішов навчатися в ПТУ. Здобув професію, але за спеціальністю працювати не зміг. А по життю він був дуже відповідальною людиною.

Запам'ятався мені один з таких випадків. Лікувався Коля в лікарні, а в моєї дочки був день народження, та й ще ювілей, Коля втік із лікарні, на останні гроші, які в нього залишилися, купив пам'ятний подарунок, ще й ніби приговорив: «Одяг зноситься і викинеться, а це буде пам'ять».

Почалися в нашій країні бойові дії, а Коля за обставинами долі вже проходив службу в десантних військах за контрактом. Та вража куля не обминула мого племінника, і нам прийшла дуже страшна звістка, що 19 липня загинув наш Коля. Він посмертно нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Вічна пам'ять тобі, мій рідненький племіннику, земля буде тобі завжди пухом.

Автори роботи:

пошукова група Стольненська ЗОШ I-III ст. Менської районної ради Чернігівської області у складі учнів 9 класу, вихованців гуртка військово-патріотичного виховання «Пам'ять»;
Дудко Таліна, Бура Вікторія, Шаповаленко Ольга.

Керівник пошукової групи – Федоряк Надія Петрівна, учитель української мови та літератури.

**Титаренко
Сергій Миколайович
(08.08.1992 – 09.08.2014)**

Народився 8 серпня 1992 року у місті Мена Чернігівської обл. Закінчив Менську ЗОШ I-III ст. ім. Т.Г. Шевченка. У 2010 році закінчив Сосницький професійний аграрний ліцей, здобув професію електрозварника ручного зварювання; водія автотранспортних засобів категорії «С».

З квітня 2011 по квітень 2012 року проходив строкову військову службу у Збройних Силах України в/ч А 3251. За військовою спеціальністю командир автомобільного відділення. Одержав звання молодшого сержанта.

При проведенні першої хвилі мобілізації був призваний 19 березня 2014 року до лав Збройних Сил України.

З 24 липня брав участь в анти-терористичній операції на території Донецької та Луганської областей. Служив старшим навідником 2-го гаубичного самохідно-артилерійського взводу 3-ої гаубичної самохідно-артилерійської батареї гаубичного самохідно-артилерійського дивізіону військової частини В 1688.

Загинув 9 серпня 2014 року у ході ведення бою за селище Челюскінець Лутугинського району Луганської обл. Похований у рідному місті на центральному кладовищі.

Указом Президента України № 270 від 15 травня 2015 р. нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Наказом Всеукраїнської спілки учасників бойових дій в АТО «Побратими України» за проявлену особисту мужність, стійкість та рішучість, виявлені при виконанні військового обов'язку в умовах, пов'язаних з ризиком для життя під час захисту незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України у ході проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей нагороджений нагрудним знаком «За оборону Луганського аеропорту» (посмертно).

***

Як пригадує перша вчителька Раїса Антонівна Зінченко, у класі Сергій був найдрібнішою дитиною. Було, як зніме портфеля з плечей, то і руку треба було згинати, щоб той по дорозі не волочився. Був тихий, робив усе повільно, не поспішаючи. Ідучи до школи усе роздивлявся, усе над чимось розмірковував. Через це часто спізнювався на перший урок. Дуже любив уроки математики й природознавства. Часто дивував учительку неординарними запитаннями.

Сидів на уроках тихо, наче й не слухав пояснення вчителя, а завдання виконував швидко. Раз, і витягнув розв'язок задачі з-під парти.

Зі спогадів класного керівника Петрунько Ніни Миколаївни

5 липня 2014 року відбулася зустріч випускників 2009 року. Сергій, хоч і був у війську, але зумів приїхати на зустріч лише на одну добу.

Завше усмінені сині очі були засмученими. Вони спалахували вогником радості, коли однокласники пригадували щось цікаве зі шкільного життя.

Сергій розповідав про своє солдатське життя. Розмірковуючи над ситуацією, що склалася в державі, висловив побажання аби скоріше скінчилася ця клята війна, бо вже забрала життя багатьох людей.

На пропозицію класного керівника залишитись у армії (бо дуже вже йому пасувала військова форма) відповів, що його мрія – це бути водієм, бо дуже любить автомобілі, дорогу та рух. В альбомі під назвою «Чого я хочу через 5 років» висловив побажання зустрітись з усіма однокласниками через 5 років. Цілу

ніч вони з однокласниками бродили містом, фотографувалися. А коли зійшло сонце, завітали на територію рідної школи, покаталися на «вертушках» біля входу, сфотографувалися на фоні центрального входу. Сергій розпрощався з усіма. Пообіцяли один одному дзвонити, писати в ВК. Перед від'їздом Сергій пообіцяв своїй сестричці, що наступного року, на її випускному він буде в неї за особистого шофера. Виконає всі її забаганки, відвезе, куди захоче.

Не судилося здійсненню мрій, обіцянок, надій...

Тепер Сергій Титаренко щодня зустрічає вчителів і учнів своєї школи задумливим, проникливим поглядом з меморіальної дошки, що встановлена на фасаді Менської ЗОШ I-III ст. ім. Т.Г. Шевченка.

Автори роботи:

пошукова група у складі учнів 11 класу Менської ЗОШ I-III ст. ім. Т.Г. Шевченка:

Лазаренко Катерина, Повітко Альона, Литвин Давид.

Керівник групи – Петрунько Ніна Миколаївна, вчитель української мови та літератури.

Уткін
Олександр Анатолійович
(07.11.1970 – 20.08.2014)

Народився 7 листопада 1970 року у селі Подище Прилуцького району Чернігівської області, проте його раннє дитинство минуло у селищі Прогрес Менського району Чернігівської області.

З дитячих років доля підготувала Олександрові важкі випробування. Уже в 6 років у зв'язку з сімейними обставинами він разом зі своєю сестрою Іриною потрапив до дитячого будинку.

У 1977 році, у віці 7-ми років вступив до 1-го класу Чернігівської школи-інтернату, звідки у 1978 році був переведений до школи-інтернату м. Городня Чернігівської області, де отримав восьмирічну освіту. 9-й та 10-й класи Олександр навчався у Чернігові.

У 1988 році був призваний до лав Збройних сил СРСР. Строкову службу проходив в Естонії. Був сапером. Під час служби був поранений.

Після демобілізації отримав освіту будівельника. Йому довелося попрацювати будівельником-висотником, охоронцем, деякий час служив в одному з спецпідрозділів СБУ.

Проживав і працював у місті Славутич, а останнім часом його домівкою було місто Кролевець Сумської області.

З початком неоголошеної війни на сході України добровольцем пішов до лав резервістів батальйону «Донбас».

Загинув Уткін Олександр Анатолійович 20 серпня 2014 року під час подій в районі Іловайська, а саме в с. Грабське, Амвросіївського району, Донецької області. Похований у селі Киселівка Менського району.

Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 р. нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

***

З дитячих років доля підготувала Сашкові важкі випробування. Уже в 6 років у зв'язку з сімейними обставинами він разом зі своєю сестрою Іриною потрапив до дитячого будинку. У віці 7-ми років вступив до 1-го класу Чернігівської школи-інтернату, звідки у 1978 році був переведений до школи-інтернату м. Городня Чернігівської області, де отримав восьмирічну освіту. 9-й та 10-й класи Олександр навчався у Чернігові.

Вчився добре. Найбільше любив українську та російську мови та літературу. Математичні дисципліни давалися важче.

Був всебічно розвинутою особистістю. Мав чимало талантів, які намагався реалізувати. Займався танцями, боротьбою, різьбленням та скульптурою по дереву, чеканкою жерсті, футболом.

Навчаючись у старших класах, вирішив готувати себе до служби в армії. Його мрією було стати «десантником», тому хлопець зайнявся парашутним спортом. У його активі було 10 стрибків із парашутом. Та за станом здоров'я (плоскостопість) його мрії не судилося здійснитись. У 1988 році був призваний до лав Збройних сил СРСР. Строкову службу проходив в Естонії. Був сапером. Під час служби був поранений.

Після демобілізації отримав освіту будівельника.

Олександр не міг довго сидіти на одному місці, а тому часто змінював роботу. Йому довелося попрацювати будівельником-висотником, охоронцем, деякий час служив в одному з спецпідрозділів СБУ.

Саша мав дуже багато друзів. Його життєвим кредо була російська приказка «Не имей сто рублей, а имей сто друзей». Та понад усе на світі любив свою сестру, з якою довелося пройти через величезні труднощі від самого дитинства. У нього було підвищене почуття справедливості, за яку він готовий був на все. А от із створенням власної сім'ї в нього не склалося.

З початком неоголошеної війни на сході України добровольцем пішов до лав резервістів батальйону «Донбас». Був командиром розвідувального відділення. Навчав молодь військовій справі.

За свій дар лікувати опорно-руховий апарат і передбачати майбутнє отримав позивний «Калдун» і наголосив на тому, що писати слід саме через «а», оскільки таке написання нагадує його рідний край з усіма особливостями вимови.

Олександр був віруючою людиною, знав дуже багато молитов, з собою завжди носив молитовник і хрестик, хоча охрестили його лише у віці 20-ти років.

Та, на жаль, вищі сили не втримали мужнього бійця вдома і не вберегли його від страшного буття війни. Він без роздумів відправився у зону проведення АТО, як тільки для цього з'явилася потреба і можливість. На запитання сестри Ірини: «А воно тобі треба?», Саша однозначно відповів: «Я не хочу, щоб те, що відбувається на Донбасі прийшло на Чернігівщину».

Загинув Уткін Олександр Анатолійович 20 серпня 2014 року під час подій в районі Іловайська, а саме в с. Грабське, Амвросіївського району, Донецької області. Ось як описує ті події однополчанин Олександра журналіст Євген Шевченко: «...У

мікроавтобусі, який вивозив поранених з Іловайська, їх було дев'ятеро: вісім бійців батальйону «Донбас» і молодий солдатик Збройних сил. Вони не здогадувалися, що кільце навколо міста вже зімкнулося. Вони їхали, а на них уже чекали...

Два взводи російських десантників, які влаштували ту засідку, підпустили їхню «Тойоту» якнайближче й відкрили шквальний вогонь зі стрілецької зброї та гранатометів. Троє бійців з позивними «Калдун», «Арт» і «Румун» загинули одразу. Інші під градом куль вистрибнули з машини, яка вже перетворилася на решето, і, відстрілюючись, втекли в лісосмугу...»

Друзі і однополчани згадують «Калдуна» як доброзичливу, щедрю, життєрадісну людину, надійного бойового товариша, вірного друга, який завжди готовий прийти на допомогу. З його вуст ніколи не сходила посмішка і лише перед своєю останньою поїздкою, сідаючи в авто він із сумом промовив: «Я так стомився, я так хочу додому...»

Не судилося здійснитися ще одній мрії: чоловік придбав будиночок у лісі біля ставка (оскільки обожнював ліс і риболовлю) і планував переїхати туди на постійне місце проживання, та війна внесла свої корективи...

Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 р. «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Вічна пам'ять і шана Герою!!! Герої не вмирають!!!

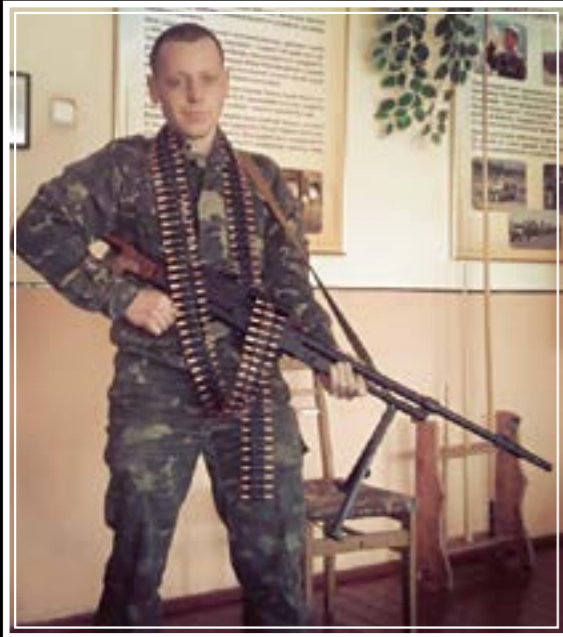
Похований Герой у селі Киселівка Менського району Чернігівської області. Односельчани шанують пам'ять про Олександра Анатолійовича. На місцевому обеліску слави йому встановлений меморіальний знак.

Автори роботи:

вихованці гуртка «Джура» Киселівської ЗОШ I-III ст.:

Гончаров Сергій, Євус Іван, Васько Максим, Оліфіренко Віталіна, Лях Дмитро, Олещенко Олеся, Громиченко Дарина, Ігнатовський Олександр, Кугук Роман, Малетич В'ячеслав, Ходько Ярослав, Ходько Олександр.

Керівник пошукової групи – Степанюк Григорій Улянович, учитель історії.

**Андрейченко
Максим Павлович**
(30.09.1992 – 22.08.2014)

Народився 30 вересня 1992 року у місті Мена Чернігівської області.

Після закінчення школи вступив до Конотопського політехнічного технікуму Сумської області. Здобув вищу освіту у Конотопському політехнічному інституті.

З 21 серпня 2013 року приступив на контрактну військову службу у частині А 1815 (селище Гончарівське Чернігівського району) механіком-водієм танка.

Загинув 22 серпня 2014 року внаслідок попадання снаряду в танк під час виконання бойового завдання біля селища Біле Лутугинського району Луганської області.

Указом Президента України № 270 від 15 травня 2015 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Похований у місті Мена Чернігівської області на кладовищі по вул. Лермонтова.

Наказом Всеукраїнської спілки учасників бойових дій в АТО «Побратими України» за проявлену особисту мужність, стійкість та рішучість, виявлені при виконанні військового обов'язку в умовах, пов'язаних з ризиком для життя під час захисту незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України у ході проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей нагороджений нагрудним знаком «За оборону Луганського аеропорту» (посмертно).

***

Зі спогадів матері Людмили Андріївни Андрейченко

Майже в семирічному віці Максим пішов до першого класу. Наприкінці дев'яностих кожного вечора вимикали світло, Мена опускалася в морок. У кімнаті запалювали свічку, відгортали доріжку й крейдою писали на лінолеумі літери, готуючи Максима до школи. Навчання давалося швидко, пам'ять хлопчик мав гарну. Одну тільки літеру «о» він ніяк не міг запам'ятати, тому мама порівнювала її з бубликом, так цю літеру школярик і називав у першому класі.

У технікумі ще на першому курсі Максим написав гарну курсову роботу, на останньому її зарахували як дипломну. Під час служби в Гончарівському його інколи просили полагодити комп'ютер, чи встановити потрібну програму, він з радістю відгукувався на прохання.

Коли Максим уклав контракт на військову службу, то товариш кликав його до зв'язківців, але Максим став механіком-водієм. Чоловік, який в армії ремонтував танки, не міг зрозуміти, чому синові до душі припала саме ця військова спеціальність. Хоча хлопець сам ще в п'ятому класі розбирав та збирав велосипед. Я коли вперше побачила розібраний велосипед, то заспокоїла себе тільки тим, що чоловік скоро з роботи прийде та полагодить, але результат перевищив усі її сподівання: син усе зробив сам.

Зі спогадів першої вчительки Валентини Іванівни Василенко

Коли вперше зустрілася з Максимом, мене вразив його погляд, не подитячому серйозний. Усі дітки бігали по шкільному подвір'ю, галасували, а він стояв осторонь і спокійно спостерігав за всією цією метушнею. Здавалося, що це не першокласник, а доросла людина. Навчався наполегливо. Ніколи нікого не ображав, а навпаки, ставав на захист.

Учень був мужнім та терплячим до болю. Пригадую такий випадок. Пролунав дзвінок з уроку. Усі вибігли з класу. Максим спокійно йшов по коридору. Раптом із сусіднього приміщення рвучко відчинилися двері й залізною ручкою дуже сильно вдарили його по голові. Кров ураз залила обличчя, одяг.

А хлопчик не зойкнув і не заплакав. Увесь час, поки йому надавали першу допомогу, лише кривився, не вронивши ні сльозинки. Цей випадок запам'ятала на все життя. Тоді я подумала: мужня дитина, із цього хлопчика буде справжній чоловік. І як виявилось, не помилилася.

Хлопець був дуже серйозним і в усьому проявляв себе так, немов старший за своїх однолітків на декілька років. А в житті склалося інакше: Максим назавжди залишиться молодшим за них. І житиме серед нас, поки пам'ять про нього живе в наших думках і серцях. Вічна пам'ять Герою!

Зі спогадів класного керівника Щипун Юлії Михайлівни

Було в Максима улюблене хобі – комп'ютер. За ним він проводив увесь свій вільний час. Тому й майбутнє навчання та роботу Макса всі пов'язували з комп'ютером.

Після закінчення школи випускники часто приходили до мене додому. Приходив і Максим. Останній раз – 8 березня 2014 року, коли на Сході України вже розпочиналися сутички. За півроку він дуже змінився. Переді мною вже стояв не юнак, а змужнілий, підтягнутий молодий чоловік, який і мислив по-іншому. Розповідав, що спочатку було важко, не побайдикуєш, не поспиш досхочу. Але зараз задніх намагається не пасти, хоче покинути заочне навчання в Конотопському інституті та влітку вступати до військового училища. Максим був по натурі своєї цивільною людиною, рішення хлопця пов'язати життя з армією здалося неймовірним.

Коли розпочалася повномасштабна війна, я кожного дня заходила на сторінку «В контакті», перевіряла, чи є нові записи. Статус Максима «В контакті» «Да здравствует новый день!!!» вразив до глибини душі. Це було напередодні його загибелі.

Зі спогадів командира екіпажа Володимира Клименка

З Максимом я був знайомий з вересня 2013 року, коли він уклав контракт і розпочав службу. Був час, коли ми служили в різних ротах. Але влітку 2014 року, коли на Сході розпочалися активні бойові дії, я, Коля Лущик та Максим Андрейченко ввійшли до складу одного екіпажу. Хлопці були справжні професіонали.

У червні особовий склад бригади та техніку завантажили на залізничний потяг та відправили до Луганської області. Перше місце дислокації – м. Щастя. Для посилення піхоти три екіпажі приєднали до 128-ої бригади, що розташовувалася під містом Металіст. Там сепаратисти постійно обстрілювали наші позиції з мінометів та «Градів». Ми відстрілювалися. Так тривало два-три тижні.

Згодом отримали наказ про зміну позицій. Попереду село Леніно, згодом Григорівка, селище Біле і злочасні Зайці.

У Зайцях створювали новий блокпост. Раптово розпочався обстріл з боку противника гарматами Д-30. Ми з Колею були в машині, Максим ззовні. Снаряд вцілів у машину. Микола загинув на місці, його розірвало. Я вискочив із машини і впав, отримав поранення в голову та руку, Максим – у ноги та серце, але залишався живим. Нас підхопила піхота, яка стояла з нами на блокпосту. Надали першу медичну допомогу. Макс укололи два уколи знеболювального, третій не кололи, боялися, що не витримає серце. Зупинили «Газель» та відправили до госпіталю, але на той час він змінив місце розташування, про що нас не повідомили завчасно. Максим не доїхав до нього, помер у мене на руках. Медики сказали, що хлопець

отримав поранення, не сумісне з життям, помер внаслідок кровотечі.

Андрейченко Максим був справжнім професіоналом, надійним товаришем і чудовою людиною.

Зі спогадів майора Олексія Івановича Пилипка

Від того часу, коли був укладений військовий контракт Максим служив у 2 танковій роті під моїм командуванням. Молоді військовослужбовці обов'язково проходили навчання. Хлопець старанно оволодівав знаннями.

А з початком військових дій, до навчання ставилися більш ретельно. Максим був відповідальний, добре обслуговував бойову техніку, знав, що від цього залежить життя всього екіпажу.

Бойові задачі, військовослужбовець ретельно виконував і доповідав про результат.

Володимир Клименко був командиром екіпажу танку. Він – досвідчений військовий, мав п'ятирічний досвід несення військової служби. Разом з Максимом був контрактником. А от Коля Лущик, навідник, був мобілізований до частини, коли почалася антитерористична операція, але у свій час він здійснював військову строкову службу в танкових військах за цією спеціальністю.

Улітку під моїм керівництвом службу несло три екіпажа. Першим місцем нашої дислокації було місто Металіст, а потім Георгіївка та селище Біле. Я зі своїм екіпажем стояв з однієї сторони Білого, а екіпаж під командуванням Клименка з іншої.

Про загибель хлопців я нічого не знав. Зранку наступного дня (23 серпня 2014 року – авт.) до мене приїхав командир нашого блокпосту й сказав, що потрібні механік та навідник. Я відповів, що не можу надати, тому що залишаюся сам. Ось тоді дізнався про загибель Коля та Максима. Пізніше приїхали хлопці та розповіли, що Андрейченко був ще живий, коли його везли до госпіталю.

Автор роботи:

Внукова Алла, учениця 11–Б класу Менської ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Т.Г. Шевченка.
Керівники – Щипун Юлія Михайлівна, учитель історії та правознавства.

**Жеребило
Вадим Володимирович**
(07.10.1993 – 31.01.2015)

Народився 07 жовтня 1993 року у місті Мена Чернігівської області.

У 2009 році закінчив Менську ЗОШ I-III ступенів ім. Т. Г. Шевченка.

Того ж року вступив до Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою, після закінчення якого навчався у Київському національному технічному університеті «Київський політехнічний інститут».

Навчання у виші перервав у зв'язку з подіями на Майдані, був активним учасником Революції Гідності.

З початком військових дій на сході України пішов у лави добровольчого батальйону «Айдар». Під час боїв був поранений, але від госпіталізації відмовився.

Загинув 31 січня 2015 року внаслідок розриву снаряду під час виконання бойового завдання по охороні ТЕС м. Щастя Новоайдарського району Луганської області.

Похований у місті Мена Чернігівської області на центральному кладовищі.

Указом Президента України № 270 від 15 травня 2015 року нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Всеукраїнська громадська організація «Спілка ветеранів та працівників силових структур України «ЗВИТЯГА» посмертно нагородила Жеребило Вадима Володимировича відзнакою «ЗА ВІРНИСТЬ ПРИСЯЗІ».

Українська православна церква Київського патріархату нагородила Вадима медаллю «За жертвовність і любов до України».

11 березня 2017 року Вадима нагороджено народною відзнакою орденом «Лицарський хрест добровольця».

***

Згадує Віра Михайлівна Зачеса, перша вчителька: «Добре пам'ятаю, як мама привела Вадима в школу – маленького, непосидючого, як м'ячик, усміненого хлопчину. Очі-вуглинка допитливо дивилися на світ.

Запам'ятався Новий рік у 1 класі, Вадимчик удягнув костюм Петрушки. Був активним, як завжди. Біля ялинки розказав складного й великого, як на його вік, вірша. Мав дуже гарну пам'ять.

Ніколи не був насупленим «бусурманчиком», завжди на вустах грала посмішка. Через свою непосидючість іноді, як і всі хлопці, робив шкоду, але ніколи не ховався за спинами, мав сміливість зізнатися у скоєному.

А ще Вадим був надзвичайно добрим, швидким на допомогу. Якось, коли він навчався в 2 класі, на шкільному подвір'ї учні каталися на санчатах. Хлопці-однокласники сперечалися, хто кататиметься першим, а Вадим поставив руки в боки та й каже діловито: «Та ні! Спочатку нехай дівчата!» Був галантним, таким його виховувала мама Любов Володимирівна.

Під час відпусток із зони АТО Вадим часто заходив до школи. Не забув і про мій День народження – привітав коробкою цукерок.

Востаннє бачила Вадима на автовокзалі, проводжала свого сина на навчання, а Любов Володимирівна – Вадима на війну. Я благала: «Вадиме, ти один у мами, повинен бути опорою. Чому завжди всюди мусиш бути ти – і на майдані, і в АТО». А він: «Віро Михайлівно, Ви забули, чому нас учили?»

Ця картина залишилася перед очима на все життя – ми з мамою плачемо, а Вадим із вікна автобуса махає нам рукою. Як завжди, зі щирою посмішкою на вустах...»

Зі спогадів Юлії Миколаївни Ілленко, класного керівника: «Дуже часто людина запам'ятовується при першій зустрічі. Вересень 2004-го. Я – щойно призначений класний керівник 33-х п'ятикласників. Серед них вирізнявся Вадим своєю активністю, щирістю, ерудованістю.

У жовтні, коли проходив День учителя, Вадима через хворобу не було кілька днів у школі. І ось вранці відчиняю двері школи, на зустріч Вадим із великим букетом білих хризантем. Питаю: «Вадиме, ти хочеш привітати мене з Днем учителя?» «Е, ні. Мені сорока на хвості принесла, що в мене з вами в один день, 7 жовтня, день народження». Так і запам'ятався – чорнявий, промениста посмішка, білі хризантеми...

Вадим завжди мав бажання зробити комусь щось приємне. Був активним. Відвідував усі гуртки, як шкільні, так і Центру дитячої та юнацької творчості. Ніколи не цурався ніякої роботи: «Не вмю – навчуся». Біля нього завжди була купа друзів. Мій син Сергій почав тут навчатися з 5 класу, нікого не знав. Вадим швидко затоваришував із ним, сиділи за однією партою. Сергій казав, що Вадим усе встигав на уроці – і вправу зробити, і покрутитися, і поговорити.

Останнього разу ми зустрілися після Вадимового поранення. Мене вразило, як швидко він змінився з маленького бешкетника на зрілого, дорослого, мужнього чоловіка».

Упродовж 2006-2009 років Вадим навчався в Менській ЗОШ I-III ст. імені Т.Г. Шевченка.

Тетяна Літвінова, однокласниця Вадима, пригадує: «Я знала Вадима ще до того, як він перейшов до нашої школи. Ми разом відвідували гурток у Будинку школяра. Він дуже любив виступати, не боявся сцени. Навчаючись у нашому класі, частенько викидав якісь смішні «штуки». Так, одного разу перед уроком біології зачинив двері ззовні (був навісний замок). Вчителька дуже здивувалася, куди ж усі поділися? Ми в класі почали сміятися. Тоді підійшов Вадим і відчинив клас. Він не помічав ніяких негараздів у житті, був позитивним, цим і притягував, мав багато друзів.

Чим відрізнявся від однокласників? Тим, що дружив із дівчатами.

Дуже дивним було те, що Вадим, котрий ріс без тата, ніколи про це не говорив. А коли подорослішав, казав, що хоче мати родину, яку ніколи не покине. Уже тоді в ньому відчувалася внутрішня сила. Вадим був дуже відповідальним, тому він не зміг не піти на війну».

«Вадим – справжній ерудит, цікавився різними галузями знань, – **згадує вчитель української мови Галина Іванівна Петрик.** – Із задоволенням працював біля дошки, демонструючи добрі теоретичні знання, гострий розум.

Коли Вадим навчався в 7 класі, серед учнів ще не була такою популярною українська вишиванка, але він вдягав на свята сорочку, яку вишила бабуся. Навіть у цьому проявлявся український дух.

У жовтні 2014 року Вадим востаннє завітав до нашої школи. Вразила його патріотична позиція і щира українська мова. Із оптимізмом говорив про те, що молодь повинна змінити країну, мав наміри продовжити навчання в університеті після перемоги. Вадим відмовлявся від нашої грошової допомоги: «Це не є правильно, у вас невеликі зарплати, ви там працюєте, а ми що тут?..»

– Ви бережете наш спокій, спокій країни, кожної секунди ризикуєте своїм життям, а це тобі – наша невелика вдячність.

– Ну, добре. Дякую. Коли я приїду наступного разу, то прийду до вас у школу з цукерками.

– Обов'язково, будемо дуже раді тобі. Тільки повертайся живим!

Зі спогадів мами Любові Володимирівни Жеребило

Під час Революції Гідності Вадим працював біля КМДА у зеленому наметі зі звуковою апаратурою, був активним учасником протистояння на Грушевського. Тут його патріотизм живився підтримкою однопольовців. Коли він тримав оборону четвертого поверху КМДА, навряд чи думав, що за рік триматиме оборону стратегічного об'єкту – ТЕС у Щасті.

Коли почалися бойові дії на Сході, Вадим пішов добровольцем до батальйону «Айдар». Чому його вибір припав на «Айдар»? Вадим казав: «У них найбільше втрат. Значить, вони щось роблять, а не сидять». В «Айдарі» мав позивний «Діджей», який отримав ще на Майдані.

Згадує боєць 80-ї аеромобільної бригади Тарас Личко: «З Вадимом познайомились на Майдані. А потім зустрілись у липні 2014 року на Луганщині. Ми разом тримали оборону Георгіївки, частину якої контролювали сепаратисти. Йшли інтенсивні бої. Потім пішли на зачистку Лутугіне (передмістя Луганська) 27 липня 2014 року. Тоді загинуло 23 бійці, із них 13 – з «Айдару». Вадима поранили в ногу. Але під час евакуації поранених він

відмовився їхати, хоча втратив багато крові. Сказав, що друзів і побратимів не кине у бою. Я заставляв його, кричав: «Ти можеш бути для нас тягарем. Невідомо, що чекає попереду». Тоді йому наклали тугу пов'язку на закривавлену ногу. І він залишився з нами, поки Лутугіне повністю не зачистили.

Ми часто телефонували один одному. І коли я питаю, чи був він на ротації, Вадим казав: «Хай їдуть ті, у кого дружини й діти». Якщо приходила його черга їхати у відпустку, не раз поступався місцем побратимам.

«Я не боюся вмерти за Вітчизну. Я боюся, як переживе моя мама. Бо я її дуже люблю, а я ж у неї один», – ділився зі мною Вадим. Заспокоюючи маму, він говорив: «У нас спокійніше, ніж у вас».

Він був духовною людиною. Розумів тих, хто уникає військової служби. «Вони, – казав, – ще не свідомі, але з часом дійдуть і доростуть. Насильно тягнути нікого не треба». Командир відділення розповідав, що перед боєм Вадим молився, аби не довелося нікого вбивати...»

З вересня 2014 року диверсійно-штурмова група «Берета», в якій був Вадим, заступила на охорону ТЕС у м. Щастя. 31 січня 2015 року Вадим мав змінитися з чергування через півгодини. Але не встиг. Прилетів «град». Поранення виявились несумісні з життям...

Зустрічали Героя і проводжали в останню путь, як на Майдані, так і на рідній Менщині, дуже багато людей з жовто-блакитними прапорами, з квітами і свічками в руках... Багато хто стояв на колінах, віддаючи останню шану...

Тепер Вадим тримає оборону в іншому, кращому місці, інакше він просто не зможе. Говорячи словами із пісні Висоцького: «...наші мертві нас не кинуть в біді, наші павші стоять вартовими...» Він був і буде нашим Захисником та нашою гордістю. У пам'яті тих, хто його знав, і знає тепер, він залишиться хлопцем зі щирою усмішкою та відкритим серцем, який оберігатиме своїх побратимів на передовій та друзів і рідних в тилу.

Вадиму Жеребилу присвячується

Сильний вітер гуде й посивіла від снігу земля:
Не співає пісень, і не грають музики весільні.
В чорний смуток густий перелито життя журавля,
А матусеньки біль поринає в тривоги осінні.

Син пішов на війну боронити Вітчизну і дім,
У кривавих боях він присягу військову не зрадив.
У луганських степах згасли зорі його золоті,
Нижній обрій надій розстріляли снаряди із «градів».

Заболіло йому... Заболіло йому лиш на мить,
Забіліло в очах, у тумані розтанули звуки...
Невимовна печаль мамі душу і серце ятрить:
Хто зігріє теплом її стомлені працею руки?

Вже верта журавель на дитинства далекий поріг,
На колінах стоять однокласники, друзі й знайомі,
Зустрічають його з фронтових почорнілих доріг,
Й сльози горя бринять, як заграви зорі вечорові.

Ти – не вмер, ти – живий в наших думках навек і серцях.
Наче ватра, горить шлях життя вдалині між зірками.
По небесних стежках ти пішов до Святого отця
Україні світить з-поміж зір яскравіше з роками.

Ніна Трало

Автори роботи:

пошукова група у складі учнів 9 класу Менської ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Т.Г. Шевченка:
Перепадиста Альбіна, Павлюк Анна.
Керівник пошукової групи – Назаренко Людмила Василівна, педагог-організатор.

Головатий Максим Сергійович (23.02.1992-18.02.2015)

Народився 23 лютого 1992 року у м. Мена Чернігівської області.

У 2009 році закінчив Менську ЗОШ І-ІІІ ступенів ім. Т.Г. Шевченка.

Протягом 2009-2010 років навчався у Чернігівському професійно-технічному ліцеї № 18 за спеціальністю «муляр-штукатур».

З квітня по вересень 2011 року проходив строкову військову службу у смт. Десна, в.ч. А1048 (навчальний центр). З вересня 2011 року по квітень 2012 року продовжував військову службу при військовій частині А 2320 у складі 36-ї окремої бригади берегової оборони (селище Перевальне Сімферопольського району, АР Крим).

Працював на ТОВ «Мена ПАК».

Мобілізований до лав Збройних Сил України 28 квітня 2014 року.

Молодший сержант 13-го окремого мотопіхотного батальйону (1-а окрема танкова бригада).

Вважався зниклим безвісти з 18 лютого. Згодом був опізнаним серед загиблих.

Максим загинув від снайперського вогню 18 лютого 2015 року під час відходу українських військ з міста Дебальцеве Донецької області.

Тіло Героя привезли до рідного міста 29 квітня.

Поховання відбулося 30 квітня у місті Мена Чернігівської області на центральному кладовищі.

Указом Президента України від 21 березня 2016 року №103 Максима Головатого нагороджено орденом «За мужність» ІІІ ступеня (посмертно).

***

У сімейних документах родини зберігається «Лист батькам» від командування військової частини А 2320 Криму, у якому зазначено: «Ваш син Максим чесно й сумлінно виконував свій військовий обов'язок. Із перших днів служби він глибоко усвідомив відповідальність за виконання обов'язків захисника Батьківщини, з великою наполегливістю оволодів нелегкою професією воїна. Риси характеру, які ви виховували в ньому – мужність, товариськість, взаємовиручка, постійно служили позитивним прикладом і стимулом у службі. Ми постійно відчували результат вашого батьківського наказу – гідно служити народу України. Ви можете пишатися своїм сином, який дорожить честю своєї сім'ї, ім'ям батьків. Велика подяка вам за виховання сина».

Зі спогадів першої вчительки Сирти Катерини Михайлівни

Доброзичливий, наполегливий зеленоокий хлопчак зростав у мирі й гармонії, оповитий любов'ю й теплом родинного вогнища. Дисциплінований і відповідальний з дитинства. Дитина з відкритим серцем.

Любив рухливі ігри. Залюбки грався з однокласниками в піжмурки, охоче долучався до «козаків-розбійників». До цього часу не можу повірити, що його «забрала» війна.

Зі спогадів класного керівника Петрик Галини Іванівни

Під час першої відпустки Максим прийшов до школи. Пам'ятаю, неначе вчора це було: високий худорлявий хлопчина, зайшовши до класу, привітався з нами – і ми потонули в його посмішці. «Ну, то як там?» – перше запитання, що зірвалося з чийось вуст. І очікувана відповідь від хлопця, який не звик жалітися: «Нормально... Так, нормально», – і знову засяяла посмішка. А далі невимушене спілкування. Як зі своїм, з рідним. Максим весь час жартував та спонукав учнів до навчання. Хлопцеві вдалося зачепити той найпотаємніший куточок дитячих сердець, торкнутися самої душі. Учні дивилися на, здається, простого хлопця, в очах якого за посмішкою ховався весь біль пережитого. Він уже знав ціну життя. Він хотів жити!

Ми говорили про майбутнє. Нам не хотілося згадувати минуле... «Обіцяй, що повернешся живим! Чуєш? Обіцяй!» Молоді вуста вкотре розтанули в посмішці: «Усе буде добре!»

Максиму Головатому, загиблому в АТО

В тім краю, де палав навіть синій туман,
Де сніги багрянili від крові,
Я в степу помирав від отриманих ран,
Та ще бачив вогні пурпурові.
Підіймалась зоря наді мною вгорі,
І за обрій душа відлітала.
Йшла бригада вперед по шляху, що горів,
А мене санітарам лишала.
У блакиті без меж зупинився на мить,
Я почув журавлине вітання,
Я не знав, що гроза мелодійно гримить
І буває без болю прощання.
Я залишив свій край і цвітіння земне,
Де радів росяному світанню,
Вдячний вам, що з любов'ю зустріли мене
Й провели у дорогу останню.
Я рідню шанував й дуже щиро любив,
Тож розлука хай серце не крає.
Ми зустрінемося тут, в потойбіччі доби,
В потойбіччі, що названо раєм...

Ніна Трало

Автори роботи:

пошукова група у складі випускників Менської ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Т.Г. Шевченка:

Заборовська Ольга, Щербата Аліна.

Керівник пошукової групи – Петрик Галина Іванівна, учитель української мови та літератури.

**Шумейко
Олександр Вікторович**
(24.09.1982 – 03.08.2015)

Народився 24 вересня 1982 року у селі Митченки Бахмацького району Чернігівської області. Вже в 1988 році його сім'я переїхала до міста Щолкіне Ленінського району АР Крим, де Сашко і пішов у 1-й клас. У Причорномор'ї родина проживала до 1993 року, а потім повернулася на Чернігівщину, у село Киселівка Менського району. Тут у віці одинадцяти років Олександр пішов у 5-й клас Киселівської ЗОШ I-III ступенів.

У 2000 році закінчив Киселівську ЗОШ I-III ст. Після закінчення школи юнак вступив на заочне відділення Чернігівського інституту економіки та управління за спеціальністю «Фінанси». Одночасно з навчанням Олександр працював рятувальником у Києві.

Строкову службу в армії Шумейко Олександр Вікторович проходив у військовій частині «Десна» від весни 2002 до осені 2003 року.

Здобувши вищу освіту, у 2007 році Олександр одружився. Разом зі своєю дружиною переїхав на постійне місце проживання до Автономної Республіки Крим. Там влаштувався на роботу рятувальником. В Криму проживав до 2014 року. У зв'язку з військовим переворотом та незаконним референдумом Олександр повернувся на Батьківщину. Працював рятувальником у відділенні Менської 10-ї державної пожежно-рятувальної частини.

11 лютого 2015 року Шумейко Олександр був мобілізований до лав збройних сил України за власним бажанням.

Загинув Олександр Шумейко 3 серпня 2015 року на бойових позиціях у місті Дзержинськ поблизу Горлівки, що на Донеччині.

22 вересня Героя було нагороджено орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

***

Зі спогадів класного керівника Авраменко Тетяни Михайлівни

Навчання давалося Саші неважко. Улюбленими предметами були історія, англійська мова, українська мова та література, географія.

У спілкуванні з ровесниками був завжди толерантним і спокійним, а до вчителів ставився з повагою, тим паче, що його мама сама працювала педагогом у цій же школі. Закінчив школу Саша у 2000 році на оцінки «добре» і «відмінно».

Коли прийшов у відпустку з АТО 27 травня 2015 року, із задоволенням прийшов на зустріч однокласників, яких дуже любив. Він дуже радів, що їм вдалося зібратися.

Зі спогадів однокласниці Марини Желудовської

Друзі, рідні і близькі люди запам'ятали Сашка як добру, справедливу, скромну і працюовиту людину. Його захопленнями були футбол і музика. Улюбленим гуртом була «Арія».

А ще він дуже любив море і Крим. Саша мріяв про те, що півострів повернеться додому.

Під час зустрічі з однокласниками він твердо заявив:

«Я не заспокоюсь, поки Крим знов не стане наш!»

Зі слів матері Сущенко Євгенії Петрівни

Олександр був мобілізований до лав збройних сил України за власним бажанням. Ніякі вмовляння з боку друзів, рідних, знайомих не допомогли. Перед своїм від'їздом він сказав: «Повернусь зі щитом в руках або на щиті». Твердо вірив у те, що Україна переможе і ми проженемо ворога з рідної землі. Ні на секунду не сумнівався, що наша армія стане сильною і нездоланною. Про це неодноразово говорив по телефону і коли приїздив у відпустку з АТО.

Я пишаюсь своїм хлопчиком, який пішов захищати рідну землю і народ від наруги ворогів. Вірю, що Герої не вмирають. В моєму серці він буде жити до останнього подиху.

Мати Героя написала такі рядки:

**«Ти будеш вічно в пам'яті людей,
яких любив і захищав.
І до останньої хвилини
за них життя своє віддав!»**

Меморіальна дошка розміщена біля сільської ради в центрі с. Киселівка Менського району, Чернігівської області, де проживав загиблий.

Автори роботи:

вихованці гуртка «Джура» Киселівської ЗОШ І-ІІІ ст.:

Гончаров Сергій, Євус Іван, Васько Максим, Оліфіренко Віталіна, Лях Дмитро, Олещенко Олеся, Громиченко Дарина, Ігнатовський Олександр, Кугук Роман, Малетич В'ячеслав, Ходько Ярослав, Ходько Олександр.

Керівник пошукової групи – Степанюк Григорій Улянович, учитель історії.

**Ільчишин
Олександр Михайлович
(20.06.1989-23.08.2016)**

Народився 20 червня 1989 року у місті Мена Чернігівської області.

Закінчив Менську районну гімназію, у 2007 році Сосницький професійний аграрний ліцей.

У 2007-2008 роках проходив строкову військову службу у лавах внутрішніх військ МВС.

Мобілізований до лав Збройних Сил України у березні 2014 року.

З 18 березня по 19 травня 2014 року служив стрільцем відділення охорони Менського районного військового комісаріату.

З 19 травня 2014 року – солдат, кулеметник мотопіхотного відділення мотопіхотного взводу 41-го батальйону територіальної оборони «Чернігів-2».

Брав участь у визволенні Слов'янська, Красного Лиману та Попасної.

9 серпня 2014 року отримав важке поранення внаслідок підризу на міні бронемашини.

Проходив лікування у Харківському госпіталі, травматологічному відділенні Київського шпиталю. Згодом був направлений на реабілітацію в Ірпінський госпіталь Київської області.

2 вересня 2014 року, після складної операції, впав у кому.

Помер 23 серпня 2016 року.

Похований у місті Мена Чернігівської області.

21 листопада 2016 року у Мені біля центрального входу у районну гімназію, де навчався Олександр, було встановлено меморіальну дошку.

***

Молоді, мужні, завзяті, незламні та готові власним життям боронити наш мир і спокій. Такі різні долі об'єднані в одну – долю Героїв АТО. Об'єднані любов'ю до Батьківщини, боротьбою за цілісність і незалежність України, за наше щасливе майбутнє.

Застислими рядками офіційних відомостей, за короткими роками молодого життя стоять теплі й щирі спогади друзів, товаришів,

однокласників, учителів, бойових побратимів.

Перша вчителька Корж Світлана Дмитрівна запам'ятала Сашка маленьким руським яснооком хлопчиком, якого мама привела до першого класу. Навчався він добре, знав математику, швидко розв'язував приклади та задачі, дуже любив малювати, декламувати вірші, брав активну участь у проведенні свят та у спортивних змаганнях. Йому все було цікаво, до всього хотів долучитися, усього спробувати.

Однокласниця Рогова Наталія згадує, що Олександр цінував дружбу, завжди мав багато товаришів, був легким у спілкуванні, часто питав поради у друзів або міг розрадити й сам. Любив їздити на риболовлю з хлопцями.

Скотар Юлія Анатоліївна, вчитель історії, розповідає, що учень був спокійний, тихий, добрий, сором'язливий, мабуть, ніколи в житті нікого не образив, поважав старших, любив батьків.

Про поранення Саша Ільчишина розповідає побратим Олександр Мисик:

«Перед входом у Дебальцеве, 9 серпня 2014 року, з нас зробили щось на зразок штурмового батальйону. В Артемівську батальйон посилили військовою технікою.

Нас вже їхала солідна компанія – колона була кілометри три-чотири: 15 БТРів, танки, інша військова техніка. Рано-вранці нас відправили на Дебальцеве. Вулицею Артемівська йшли танки, стояв сильний гул. Ми їхали в амуніції, в балаклавах. Жителі попросинались, висипали на балкони. І що здивувало, і порадувало – місто майже повністю сепарське, але ми бачили, як діти нам махали руками, бабусі хрестили на дорогу, жінки плакали. Було дивно і зворушливо.

До Дебальцевого йшли обхідними шляхами, «крутились», щоб нас не обстріляли, не «накрили». Дебальцеве наші щойно взяли і після обіду нас розвернули на Вуглегірськ. Кругом «мирне населення», у якого ми питали дорогу, бо карта була 1964 року.

Дорогу місцеві показували правильно, але ж і повідомляли «куди треба». Ми потрапили під щільний вогонь. Відступали. І тут на фугасах почала підриватися наша техніка. Злетів БТР. Там було сім чи вісім чоловік. Кого викинуло, хто в БТРі залишився. Танк поїхав витягти на буксирі БТР, щоб забрати звідти пацанів. Під'їхали, встигли декого на танк перевантажити, Саню перенесли. І танк підірвався. Ті, хто щойно постраждали на БТРі, підірвалися ще й на танку. Сім хлопців зверху, три чоловіки екіпажу всередині. Постраждали всі. Ми несли поранених, я – Сашу Ільчишина з Мени. Не знав, що з ним: рука, нога і обличчя в крові. Підбіг наш медик і уколів Саші наркотик, щоб не боліло».

Історія бійця, який, не вагаючись, змінив професію комп'ютерника на військового, записана зі слів його мамі Ніни Андріївни, не може нікого залишити байдужим: у березні 2014 року його призвали до 41-го батальйону територіальної оборони «Чернігів-2» – син не боявся захищати свою землю, тому пішов на війну без вагань. Відтоді почалися для нього гарячі дні...

Після важкого поранення два довгих роки Олександр боровся за життя. Не судилося здійснитися багатьом його мріям.

Прикро, що життя обірвалося так рано й втрата ця непоправна. Адже йдуть із життя чомусь найкращі, та вони назавжди залишаються в нашій пам'яті.

Вічна пам'ять Героям!

О. Ільчишину. Захиснику України, учаснику АТО

На вертикалі із серця за хмари злітає гнів.
З болем тремтить у сльозинці між полум'ям двох вогнів
Дивний життєвий промінчик, що рветься за небокрай,
Тільки погаснуть не в силах – тримає ще сонце грай.

Мусить, чого вже не мусить, і подих спиняється,
Мамі долоні стискає – життя ще тримається.
Стогін спинити не в змозі матусенька-чаєчка:
Сину, синочку, лебедику – рветься мережечка.

Мука стискає серденько – душа відлетіла ввись:
Мамо, чекаю на зустріч, що буде у нас колись.
Доля мені постелила вже постіль ромашкову,
Тихо влягаюся спати дрібною комашкою.

Там он, далеко за хмарами, в тиші дрімає син,
Квітами сіє червоними тугу поміж сльозин.
Як йому буде у вічності? – суті ніхто не йме,
Слово останнє, ледь мовлене, вірно чи хто збагне?

Думав забрати з собою ницість і чорний сум,
Крапель разок із долини і в мамі тривожність дум,
Так щоб, як він, у неправді більше ніхто не жив...
В пам'ять про нього палають вогні пелюсток жоржин.

Ніна Трало

Автори роботи:

вихованці гуртка Менської районної гімназії «Школа журналістики»:
Гончаренко Марина, Москалець Ірина, Мілейко Марія, Михуля Сніжана, Савченко Катерина,
Єфіменко Вероніка, Зезуль Дар'я, Вербило Богдан, Гальчук Вікторія, Ткаченко Катерина,
Кугук Юлія, Дубровна Анастасія.
Керівник гуртка – Шеметова Надія Олександрівна, вчитель української мови та літератури.

Під серцем щось коле

Прости мене, мамо, що я забарився —
Не вернусь додому, вже дуже втомився.
Ти вчора мене на війну проводжала,
Вернувся щоб скоро, мені ти бажала.

Прости мене, мамо. Вернутись не зможу.
І сили вже мало, і шлях не знаходжу.
Поліг я навіки у степі чужому,
Закрию повіки, не вернусь додому.

Прости мене, сина, моя люба ненько,
Пробила година, відходжу раненько.
Прости мене, мила, ти зіронько ясна,
Поцілила куля ворожа завчасно.

Разом ми обоє не будем ніколи,
Від бою важкого під серцем щось коле.
Промов щиро, мила, за мене молитву,
Ятрить мене рана з недавньої битви.

Орест Голик

***

Помолися за мене, мамо,
Бо молитва твоя – як вогонь,
Що лікує кривавії рани,
Як дотик твоїх теплих долонь.
Помолися за сина, Україно,
Хто зброю у руки узяв,
На твій захист пішов добровільно
Й безсило на землю упав!

Надія Якубець

Величезна вдячність учням та педагогічним колективам Менської школи імені Т.Г. Шевченка, Менської районної гімназії, Киселівської та Стольненської шкіл за зібрану інформацію.

Низький уклін близьким та рідним наших Героїв.

«Герої не вмирають!»

Ще не вмерла України ні слава, ні воля.
Ще нам, браття українці, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Станем, браття, в бій кривавий від Сяну до Дону,
В ріднім краю панувати не дамо нікому;
Чорне море ще всміхнеться, дід Дніпро зрадіє,
Ще у нашій Україні доленька наспіє.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

А завзяття, праця щира свого ще докаже,
Ще ся волі в Україні піснь гучна розляже,
За Карпати відоб'ється, згомонить степами,
України слава стане поміж ворогами.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Павло Чубинський

